

YÖNETİM BİLİMLERİNİN DİĞER BİLİMLERLE İLİŞKİSİ

DOÇ.DR.HAKAN SUNAY
A.Ü.SBF

DAVRANIŞ BİLİMLERİ

- Davranış bilimlerinin temelde insan ve insan davranışları ile ilgilenen bir bilim dalıdır.
- Davranış bilimlerinin başlıca hedefi, sosyal çevre içinde insanın davranışına esas teşkil eden düşünce ve irade süreçlerinin incelenmesidir. Böylece insanın hem kendi başına hem bir grup içinde hem de toplum içindeki davranışlarının kaynakları, nedenleri ve açıklamaları davranış bilimlerinin özünü oluşturur.
- Özellikle yönetim içerisindeki personelin (yöneticilerin ve yönetilenlerin) davranışlarını açıklamada yönetim bilimi davranış bilimlerinin getirdiği açıklamaları kendi amaçları doğrultusunda kullanarak daha iyi bir yönetimin başarılmasında önemlidir.
- **Sonuç olarak**, yönetim bilimleri ile davranış bilimlerinin ortak alanı insan davranışının özellikle yönetim sürecinde ve organizasyon içinde açıklanmasının amaçlanmasıdır.

SOSYOLOJİ

- İnsan sosyal bir varlık olup yalnız yaşayamaz. Tarihsel olarak insanların bir arada yaşaması günümüze kadar uzanan bir süreçtir. Bu süreç, içerisinde insanın yaşadığı ve toplum dediğimiz ortam gelişip karmaşıklaşmış bir yapıya ulaşmıştır.
- Bu çerçevede, yönetim biliminin hem kendi içindeki hem de toplum içindeki birey ve grupların yapısı ile ilgili açıklamaları sosyolojiden yararlanarak yaptıkları bir gerçektir.
- Yönetim biliminin konusu itibariyle de alanı insan unsuru odaklı olmak üzere organizasyonların yapısı, işlemesi ve yönetiminin incelenmesidir.
- Dolayısıyla sosyolojide toplumdaki her türlü ilişkiyi ve yapıyı incelediğine göre organizasyonlar ve onlardaki personel de toplumun bir parçası olduğundan bunların birbiri ile etkileşim içinde olmaları bir gerçektir.

PSİKOLOJİ

- Psikolojinin temel konusu birey olarak insan davranışlarıdır. Uğraş alanı insan davranışlarının incelenmesidir.
- Psikolojinin insan davranışlarının kökenleri, nedenleriyle sonuçları ile ilgili açıklamalarını yönetim bilimi, sosyal psikoloji, siyaset sosyolojisi gibi sosyal bilim dalları kendi açılarından ele alarak kullanırlar.
- Bir organizasyonunun en temel unsuru olan insanın o örgütteki çalışmasında motive edilmesi, işe katılımının sağlanması ve yönetimi sahiplenmesinin sağlanması tamamen psikolojinin getirdiği açıklamalar kullanılarak örgütsel davranışın anlaşılmasıyla mümkün olmaktadır.
- Sonuç olarak, **psikolojinin getirdiği davranışlarla ilgili açıklamalar yönetim bilimleri tarafından kullanılmaktadır.**
- Böylece, yönetimde çalışanların motive edilmesi, daha verimli çalıştırılması ve yönetime katkılarının sağlanması ile başarıda ortak pay elde etmeleri amacıyla bireyler psikolojinin açıklamalarıyla geliştirilen yöntemlerle yönlendirilebilirler.

SOSYAL PSİKOLOJİ

- **Sosyoloji ve psikoloji bilimiyle kesiştiği noktada** oluşan bir sosyal bilim dalıdır.
- Sosyal psikoloji, kişiyi toplumla etkileşim halinde iken inceler.
- Yönetim biliminin en çok yararlandığı bilim dallarından biridir. Çünkü, yönetimin inceleme konularından verim ve üretimin arttırılması, organizasyon içinde bulunan çalışanların yönlendirilmelerinde o çalışanların örgütsel davranış biçimlerinin önemi büyüktür.
- **Daha iyi bir yönetimin başarılması için yöneten ve yönetilenlerin bulunduğu çevrenin etkisi kabul görmüş bir görüştür.**
- Bu yönüyle sosyal psikoloji hem çalışanların hem de yöneticilerin sosyal davranışlarını açıklamada yönetim bilimlerine katkıda bulunmaktadır.

EKONOMİ

- Yönetim bilimleri organizasyonların faaliyetleri ve iyi bir yönetim yolu araştırırken ülkenin ekonomik koşullarına ve ekonomik değerlerine bakmak zorundadır.
- Bir işletmenin iyi bir yönetimle başarılı olabilmesi için ülkedeki genel ekonomik dengeleri göz önünde tutması gerekir.
- Özellikle piyasa ekonomisi açısından arz-talep dengesinin bilinmesi ve buna göre toplum tarafından talep edilen mal ve hizmetlerin üretilmesi önem kazanmaktadır. Bu yönüyle ekonomi biliminin ortaya koyduğu görüşler yönetim bilimleri tarafından dikkate alınır.

HUKUK BİLİMLERİ

- Hukuk bir işletmenin ya da bir kamu kuruluşunun faaliyet alanını kanunlar yoluyla düzenler.
- Ayrıca belli dönemlerde ödenmesi gereken vergiler için diğer bir hukuki boyutudur.
- Çalışanların yasal haklarını düzenleyen hukuk kuralları yönetim faaliyetini doğrudan etkileyebilmektedir.
- Bu açılardan yönetimde hukuk biliminin kullanımı oldukça önemlidir.

TARİH

- Tarih denince geçmişte yaşanmış olaylar akla gelmektedir. Dolayısıyla tarih biliminin katkıda bulunmadığı bilim dalı yoktur.
- Her konuda yeniden keşfe gerek yoktur.daha önce yapılmış araştırma ve çalışmalar gelecektekilere bir birikimdir.
- Yönetim bilimleri bir çok şeyi tarih bilimine borçludur. Çünkü yönetimin bugünkü konumuna gelene kadar geliştirilen ve ortaya sürülen yaklaşım ve düşünceleri tarih bilimi yoluyla öğrenmektedirler.
- Yönetim bilimleri açısından **devlet, organizasyon,bürokrasi, örgütsel ilişkiler işletmeler** ve benzeri olguların nasıl ortaya çıktıkları ve nasıl geliştikleri önemlidir.

SİYASET BİLİMİ

- **Siyaset**, yönetim anlamında veya tutulan yol, yöntem ve programlar anlamında da kullanılmaktadır.
- **Siyaset bilimi**, siyasi kurumların (hükümet, parlamento, belediye gibi) hukuksal alan dışındaki yapı ve faaliyetleriyle ilgilenmektedir.
- Kamu politikaları hükümetlerin elindeki en önemli araçtır. Hükümetler bu politikalar ile ülke üzerinde faaliyetlerini sürdürürler.
- Bu açıdan benimsenen her alandaki kamu politikaları devlet ve toplumdaki organizasyonları doğrudan ilgilendirir.
- Bu yönüyle siyaset biliminin açıklamaları **yönetim bilimleri** tarafından önem kazanmaktadır.

BAŞARILAR DİLERİM

YRD.DOÇ.DR.HAKAN SUNAY
A.Ü.BESYO